

REDACTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ—JUDEȚUL ALBA DE JOS

MANUSCRISELE NU SE
== ÎNAPOIAZĂ. ==

Unirea

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 90 Lei
Pe 6 luni . . . 45 Lei
Pe 3 luni . . . 24 Lei

Numărul 2 Lei

Pentru inserate se plătește 4 lei de șir garmond.
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate

La sfârșit de an școlar.

— Constatări și reflexii. —

(--)

In larg cuprinsul țării s'au închis porțile școalelor. Maturizării gravi și cl. IV. de liceu cu „semi-maturitatea” lor proaspăt introdusă sunt doar' ultimul echou al vieții zgomotoase ce înainte cu câteva zile se frământa între zidurile reci. Am încheiat al cincilea an de școală dela unire. Prilej admirabil pentru a ne gândi puțin asupra întregii noastre vieți școlare. S'ar putea arăta cu date, cât de neașezată, necristalizată este, după cinci ani, politica noastră școlară. Cum se deschid școli fără trebuință; se înființează și desființează organe de control îngreunătoare pentru bunul mers al instrucțiunii și bugetul bolnav al țării; cum emanează ordine, cari se bat în capete, dela diferite autorități suprapuse; cum se schimbă prea de tot des dispoziții privitoare la studii și disciplină, încât om să fie directorul care să mai știe limpede cum și cine și când poate face examen, cât trebuie să știe și după ce calapod să fie clasificat. S'ar putea de-aici face ușor constatări nu prea măgulitoare despre politica noastră școlară și îndrumătorii ei.

Dar facă alții mai chieși aceste considerații de ordin general. Noi ne restringem deocamdată la ceea ce vedem la noi acasă.

Sufletul ne este încă cuprins de emoțiile sfinte, ce le-au trezit serbările sfârșitului de an dela bătrânele noastre școli din Blaj. Ele au pus în lumină nouă adevăruri vechi, cari nu-i iertat să fie date uitării.

Înainte de toate trebuie reținut, că numărul școlărilor nostri crește într'una. După 168 de ani de existență școalele de sub oblăduirea mitropolitului din Blaj au ajuns să adăpostească peste 1500 de vârstare tinere, începând dela studenții de academie, până la ucenicii de meserii. Este o cifră impunătoare aceasta. Ea singură răstoarnă unele prevederi de Cassandre ale aceluia, cari credeau, ori doriau, că între împrejurările schimbate Blajul să ajungă și el un biet orașel de provincie, un anticar acoperit de pravul trecutului mare și uitat. Atunci, când pe-o rază foarte mică s'au ridicat — cu și fără trebuință — o sumedenie de licee, în orașe luminate cu electrică, în edificii pompoase, o miie și jumătate de ucenici ai luminii aleargă spre acest sat, ca să învețe la lampe primitive, între ziduri reci și vechi. Se întâmplă aceasta atunci, când avantajile materiale din trecut Blajul nu le mai poate oferi aproape de loc, ori în măsură de tot redusă. Și nu numai jurul aleargă la Blaj; vin școlari din toate colțurile românești din Sălaj, Bănat, Hațeg, Făgăraș, de pe Câmpie și din vechiul regat. Iată o dovadă incontestabilă a numelui mare, pe care aceste școli au știut să și-l păstreze strălucitor și între împrejurările schimbate.

Și ajunge să fi luat parte și numai la

serbările cari au încheiat anul, ca să te convingi, că de fapt au școalele Blajului ceva ce nu se găsește aiea, își au alvia formată de-un veac și jumătate, au un *spirit de educație propriu*, acela al *idealismului și moralității religioase*. Este admirabil sporul realizat în toate ramurile instrucțiunii. Nici în privința aceasta nu se tem de concurență. Au biblioteci și societăți de lectură înfloritoare; aranjază serate reușite, acasă și în alte centre; pun mare preț pe educația artistică și sportivă, — cum o dovedesc atât de eclatant serbările dela 3/15 Mai —, bine îngrijită și educația socială, cu conferințe ținute special în această materie. Dar peste toate și prin toate aceste nizuințe spre sănătate sufletească și trupească, străbate sufletul creator de caractere al religiozității, al cinstei și idealismului. În slujba acestui ideal de educație au stat nu numai orele de cateheză și repetițiile „exerciții spirituale”, nu numai mărturisirile și cuminecările dese, unele obligatorii altele, în număr preafrumos, făcute din îndemn propriu, nu numai predicile și exorțările speciale ținute elevilor, „Reuniunile Mariana” și a., ci el a străbătut și armonizat silințele tuturor profesorilor, — absolvenți de teologie! — el a dat timbrul unitar, nota armonică a întregii creșteri.

O minunată încununare și concretizare a acestui ideal educativ sunt premiile: *Eleonora Solomon*, la liceul de fete, și *Nicolae Solomon* la liceul de băieți, cari conform dorinței întemeietoare, au să se dea, an de an, celei mai bune și mai nobile la suflet dintre copile, respective celui mai cinstit și mai de caracter licean, indiferent de notele în studii.

Distribuirea acestor premii a fost punctul culminant al serbărilor. Cei cari au fost de față au trăit atunci clipe, cari nu le vor uita niciodată. Câtă emoție sfântă strălucea în ochii sutelor de școlari, când li s'a zugrăvit portretul caracterelor de stâncă, de-o măreție clasică, a aceluia, a căror nume îl poartă premiile. Când după viață mai bună nu s'a trezit în ei atunci, când s'a enunțat numele celor premiați! Au fost momente de-o putere educativă fără păreche.

Dar banul mai are o față. Când constatăm cu bucurie viața spornică a școalelor noastre, trebuie să încreștăm iarăși *greutățile financiare* tot mai apăsătoare. Statul român imitează întru toate pe cel maghiar în atitudinea lui față de Blaj, cu deosebirea, că reforma agrară ne-a luat și ce biată aveam în trecut. Căci, în definitiv ce ne folosesc toate promisiunile, dacă nu putem repara un zid ce se dărâmă, nu putem mări un internat, când ținem școală în casă închiriată, nu putem primi pe cei cari vin la noi din lipsă de case, nu putem plăti pe profesori decât de azi pe mâine și cu bani cerșiți împrumut. Cu toate făgăduințele mari „cel mai mândru așezământ de școli al neamului nostru” se încovoie sub „cingătoarea de casne” a lui Petru Pavel Aaron, cum zice o vorbă măiastră.

Di ministru Banu a spus odată, că situația aceasta este „cea din urmă dintre rușini” și ținem să-i aducem aminte, că nici până azi nu s'a schimbat întru nimic această stare, umilitoare pentru neamul întreg.

Chestiunea romană continuă a agita și acum lumea. Multe din veștile tendențioase, puse la cale de politica italiană, cari pretindeau o soluție foarte apropiată s'au desmintit. Rămâne totuși incontestabil faptul, că niciodată o soluționare echitabilă n'a fost dorită mai viu decât azi și niciodată n'a fost mai aproape de deslegare acest nod gordian al politicii mondiale. Papa Pius XI, ce-i drept, nu-și va părăsi captivitatea pentru a merge la Lourdes, cum se zvonise. Totuși voința lui de împăcare a arătat-o limpede. Încă în ziua alegerii, a dat binecuvântarea „*Urbi et orbi*”, din balconul extern al s. Petru. Nu de mult, la căsătoria prințesei Iolanda, a permis redeschiderea capelei Pauline din Quirinal, închisă din 1870. Și dacă e să credem gazetelor franceze, la Vatican există deja două proiecte concrete pentru împăcare: internaționalizarea Tibrului până la Roma, în așa fel, că Vaticanul, prin viaductul Alexandru VI, să aibă comunicație liberă cu marea; ori să se redea s. Scaun linia ferată cu gările San-Pietro și Civita-Cecchia, care are și port.

De altă parte, guvernul Mussolini încă arată o vie dorință de împăcare și pare a avea și energia necesară. Cel mai de seamă dintre oamenii din jurul lui este senatorul Cremonesi, frate cu vistiernicul Pontificelui.

Dar să avem răbdare. N'aduc ani ce aduce ceasul!

Nevoia unei reforme morale. La Vințileanca, între Ploești și Buzău, s'a întâmplat de curând, ziua în amezii, și în plină gară, o nouă ciocnire de trenuri, mai groaznică decât oricare din timpul din urmă. Numărul morților se apropie de 70, iar răniții, în marea majoritate cu mâni și picioare rupte, sunt peste 200. O adevărată catastrofă națională, în fața căreia țara întreagă stă înmărmurită de groază! Și alături de strigătul de durere care cere, chiar și prin rostul prințului moștenitor, o pedepsire exemplară a criminalilor cari au adus pe capul țării aceasta rușine și jale, de pe buzele tuturor se desprinde cuvântul, care cere o *regenerare morală* pentru societatea întreagă.

Iată ce spune bunăoară ziarul „*Universul*” din București în legătură cu boala morală, ce stă la temelul acestui desastru, „care este numai unul din aspectele variate în gravitatea lor, ale acestei boale morale”:

„*Ea nu se manifestă numai la căile ferate. Aici face ravagii mai mari, numai fiindcă efectele greșelii iau proporții imense, tot așa cum o eroare la farmacie poate fi mortală. Dar în toate ramurile administra-*”

tive, în toate direcțiunile profesionale, peste tot — cu rari excepțiuni — roade teribil această racilă posibilă: lipsă de prudență, lipsă de grije de avutul statului și al particularilor, de viața oamenilor. Sunt lăsate toate la întâmplare și dacă nu ies totdeauna rău e numai o întâmplare. Incuria e groasă.

Cine ne va tămădui însă de boala aceasta? „Universul“ ne dă următoarea rețetă: „Nițică voință, ceva efortări, mai multă conștiință, — și s'ar constata repede un progres spre bine!“ — Toate bune, și mai cu seamă „mai multă conștiință“, dar întrebarea este că unde găsim noi această medicină. De unde trebui să revină asupra țării întregi acel suflu de organizare morală, după care strigă o țară întreagă?

Aceasta nu ni-se spune. Și totuși lumea întreagă o simte, că ea nu poate să vină decât dela biserică. Dar dacă nu se amintește acest remediu, o simțim iarăși cu toții, că el nu se invoacă, pentru motivul, că lumea nu mai are încredere în forța vitală și regeneratoare a bisericii, a acelei biserici ortodoxe, „dominante“ și „strămoșești“, prin incuria și lipsa de vlagă a căreia s'a ajuns la situația de anemie morală în care se zbate țara întreagă.

Prin biserică și numai prin biserică, prin conlucrarea mistică a puterii dumnezeiești, se poate reface acest neam, dar în scopul acesta este absolută nevoie ca întâiu să se refacă biserică însăși. Să nu mai fie, după cum este și ține să rămână — a spus-o de curând d. Lupaș! — o instituție a statului, ci să revină la ideea de-a fi, ceea ce trebuie să fie biserică, o instituție divină, care lucrează cu mijloacele înviorătoare ale harului, iar nu cu puterea seculară și secularizantă a statului.

Dacă biserica ortodoxă poate face aceasta, s'o facă. Iar dacă nu se simte în stare, să se dea deoparte, lăsând la muncă pe alții, cari sunt capabili s'o facă.

Cum ne vindecăm de Reumatism și Gută

Broșură interesantă și instructivă. Se trimite mărci postale de gratuit contra 1 leu, pentru port. Adresați:

Farmacia VOREL, Piatra-N.

Spre destrămare.

— S'a hotărât moartea liceului din Năsăud*). —

Moartea celor patru licee românești vechi din Ardeal s'a hotărât de mult. Motivul invocat de guvernarea noastră este minciuna perfidă: Interesul superior național cere să fie statificate școlile confesionale românești din Ardeal. Ele și-au împlinit misiunea în trecut, conservând graiul și sentimentul românesc în aceste părți primejdite ale României. Azi însă, dacă statul românesc le-ar subvenționa pe ele, ar trebui să subvenționeze și mulțimea de școli confesionale ungurești și săsești, care propagă irendentismul.

Au rămas zădarnice toate silințele conducătorilor acestor școli de a îndupleca guvernul să dea subvențiile necesare barem pânăcând parlamentul va legifera statificarea tuturor școlilor confesionale. Conducătorii ardeleni, și în special grănicerii dela Năsăud, care au intrat în partidul liberal sperând că în acest fel vor putea să păstreze neştirbite instituțiile culturale și averile stropite cu sângele antecesorilor, spuneau: Dați-ne răgaz! Dacă parlamentul țării va vota legea statificării tuturor școlilor confesionale și va arăta că chipul acesta este singura salvare a intereselor naționale, atunci noi vom fi cei dintâi care vom închina liceul nostru statului român.

Ca răspuns, d. ministru Anghelescu a copiat ordonanța lui Apponyi din 1918: „sistat subvențiile acordate până atunci școlilor confesionale ardeleni“. Apoi, cu o răutate aproape diabolică, guvernul a împiedecat toate silințele localnicilor de a salva pe altă cale interesele școlii. Așa la Năsăud sunt trei categorii de averi grănicerești: 1. averile fondului școlar; 2. averile fondului de burse și 3. averile pădurilor grănicerești. Averile fondului școlar le-a expropriat. A împiedecat în mod sistematic licitarea

*) În legătură cu articolele noastre despre chestia școlilor confesionale, publicăm aceste șire ale unui distins colaborator al gazetei noastre, ca o grăitoare mărturie că suferetele bune și cu adevărată iubire de neam simt pretutindeni la fel, căutând să împiedece cu orice preț desastrul ce ne amenință pe urma statificărilor nelegiuite. — Pentru partea personală a acestui articol întreagă răspunderea revine autorului. N. R.

parchetelor de păduri, proprietatea fondului de burse, de unde fondul școlar putea să se imprumute. În urmă conducătorii liceului au cerut ajutor dela pădurile grănicerești. Știau că bugetul acestor averi cuprinde în anul acesta suma frumoasă de peste 30 milioane Lei, și că mai mult decât 6 milioane sunt destinate pentru scopuri culturale. Deci au cerut din averea grănicerilor, o sumă, cu care să poată trăi liceul grăniceresc până la rezolvarea definitivă a chestiunii școlare.

În 29 Iunie 1923 s'a ținut ședința de tristă pomenire a comisiunii de 8, mărită cu 2 reprezentanți ai guvernului, care a decis repartizarea sumelor bugetare. S'a decis pierirea liceului din Năsăud: nu i-s'a votat nici un ban. Se spune că pașa liberal dela Bistrița, fiul graniței și ei, a terorizat pe membrii din comisie. Ei spun, că s'au lăsat convinși, auzind marele secret, că la toamnă vor fi statificate toate școlile confesionale; s'atut va subvenționa numai câte un liceu pentru fiecare confesiune (Blajul pentru greco-catolici, Brașovul pentru greco-orientali, Alba-Iulia pentru romano-catolici etc.). Deci, hai să statificăm liceul din Năsăud de pe acum!

Pentru liceul din Năsăud au votat patru membri, contra liceului 6. Mă doare, că în șirul prietenilor statificării au fost: protopopul Ioan Pop, protopopul Ioan Dologa, protopopul Mihailaș și preotul Buzila, toți membri marcanți ai sinodului diecesan de primăvară din Gherla. Opinia publică românească, și în special grănicerească, îi va înfiera cu atât mai mult, că în aceeași ședință, când pentru liceul din Năsăud, care de iure e greco-catolic, n'au ținut de cuviință să voteze nici un ban, au votat pentru școlile primare din comunele grănicerești peste 600.000 Lei, pentru școala normală de stat din Năsăud 5, zi: cinci milioane Lei, iar pentru școala de silicultură din Herestrau 800.000 Lei.

În curând, comitetul fondului școlar se va întruni în Năsăud și va decide în mod definitiv soarta liceului. Am nădejde, că preoții fără brâie roșii, membri ai comitetului, vor arăta mai multă bărbăție și mai multă dragoste față de institutul în care au crescut, decât cei pe care favoarea arhierilor i-a investit cu dignități, se vede, nemeritate.

□ □ Foiața „Unirii“. □ □

Pentru pacea lumii.

— Noul cuvânt de pace al sf. Părinte al Romei*) —

Domnule Cardinal.

Când, la începutul Pontificatului nostru, cu sufletul plin de îngrijorare pentru relele prezente și de frică pentru cele viitoare, într'un moment care părea hotărâtor pentru liniștea Europei și pentru salvarea societății, V'am incredințat mandatul de-a fi, pe lângă reprezentanții popoarelor adunați în consiliu, interpretul sentimentelor și dorințelor Noastre părintești, am invitat pe toți să cumpănească cât de mult s'ar irăutăți situația, și până atunci destul de miseră și amenințătoare a Europei, dacă și cu acel prilej se vor zădărnici încercările de pacificare sinceră și de înțelegere statornică.

*) Ca orice document de cuprins similar, această scrisoare a Papei adresată Cardinalului secretar de stat, Pietro Gasparri, a fost comentată în lumea întreagă. Comentariile acestea au pătruns în chip feliurit — după izvoarele din cari se inspirau — și în presa română. Nici unul din jurnalele noastre n'a publicat însă textul autentic al scrisorii papale și de aceea credem a face cauzel un bun serviciu, dând după numărul 147 din 18 Iunie al ziarului „L'Ossevotare Romano“ traducerea fidelă a acestui important document. N. R.

Trecând de atunci ceva peste un an, nu mai e nevoie să spun cât de întemeiată a fost frica noastră. În acest scurt timp, raporturile internaționale nu numai că nu s'au îmbunătățit, cum am fi fost în drept să așteptăm dela conferința din Genova, ci mai vartos s'au înrăutățit, așa că preocupări noue și foarte grave sunt deplin justificate. Dta, Die Cardinal, martor de toate zilele și părtaș al solitudinii noastre, cunoști foarte bine durerea ce ne-a cauzat această situație. Părinte comun și cap al întregii familii creștine, Noi nu putem rămânea indiferenți față de necazurile fiilor noștri și față de primejdiile ce-i amenință și aceasta după pilda sfântului Pavel, care spunea: „Cine este neputincios și eu să nu fiu neputincios? Cine se smintește și eu să nu mă aprind? (2 Cor. 11. 29).“

Trebuind deci, ca cu toate puterile noastre și cu toate mijloacele pe cari fiii noștri le-au depus în mâinile noastre, să ușurăm suferințele atât de grele și atât de generale ale orei prezente, suntem datori să profităm de toate ocaziile ce ni-se ofer, pentru a contribui pe toate căile la rezultatul dorit al pacificării și al restaurării popoarelor în Hristos.

De aceea, atunci când guvernele Puterilor cari mai mult sunt implicate în conflict se pregătesc ca prin noue propuneri și noue tratative diplomatice să găsească o soluție a-

micabilă a chestiunilor cari agită centrul Europei, și prin reflexul inevitabil toate națiunile, credem că avem datorința de a ne ridica de nou cuvântul desinteresat, imparțial și mai presus de toate binevoitor, așa cum trebuie să fie acela al unui Părinte al tuturor.

Reflectând asupra grelei răspunderi care ne incumbă în acest moment atât nouă cât și aceluia cari au în mână destinele popoarelor, Noi îi conjurăm încă odată să examineze diversele chestiuni, și în special chestiunea reparațiilor, cu acel spirit creștin, care nu desparte rațiunile justiției de acelea ale carității sociale, pe care razimă tăria conviețuirii civile. Când debitorul în intențiunea de-a repara pagubele foarte grele suferite de populații și de țări prospere și înfloritoare, dovedește voința serioasă de-a ajunge la un acord echitabil și definitiv, invocând un judeciu imparțial între limitele propriei solvabilități și luându-și angajamentul de-a subministra judecătorilor toate mijloacele unui control adevărat și exact, justiția și caritatea socială ca și adevăratele interese ale creditorilor și ale tuturor națiunilor obosite de lupte și dornice de liniște, par a reclama să nu se pretindă dela debitor ceea ce dănsul nu poate să dea fără ași exhausta total propriile resurse și propria productivitate, cu o ireparabilă pagubă proprie și a creditorilor înșiși, cu pericolul unor perturbări sociale,

Și atunci liceul din Năsăud, fala și podoaba grănicerilor, va trăi, în ciuda tuturor pașelor și satrapilor liberali!

A. C. Albinus.

Căsătoria preoților văduvi.

Hotărârea congresului panortodox dela Constantinopol.

Referitor la această chestiune citim mai nou în gazetele noastre următoarele:

„Am anunțat la timpul său, că la Constantinopol a avut loc în luna trecută un congres al bisericilor ortodoxe sub presidiul patriarhului ecumenic Meletie al IV, la care au participat și delegați ai bisericii ortodoxe din România.

Cu acest prilej congresul s'a ocupat și de chestia recăsătoriei preoților văduvi. Congresul a examinat chestiunea aceasta, care se prezintă sub o formă îngrijitoare și cu caracter urgent în unele biserici ortodoxe, anume căsătoria a doua oară a preoților și a diaconilor rămași văduvi prin moartea soțiilor lor.

„Având în vedere că hotărârea de odinioară a bisericii ortodoxe și dispozițiunile canonice cu privire la această chestiune nu au autoritatea sacră a inviolabilității, așa încât să nu poată fi atinse, și deci, ca atare sunt accesibile de modificări cari s'ar impune de necesitățile urgente ivite în diferitele biserici autocefale, necesități și măsuri cari trebuiesc luate în interesul întregii biserici ortodoxe, atât a păstorilor cât și a păstoritilor, hotărăște în unanimitate:

„1. Socotește ca permisă a doua căsătorie a preoților și diaconilor, rămași văduvi în urma morții soțiilor lor, deoarece aceasta nu contravine spiritului general al învățătorei evanghelice, ci din potrivă previne necinstirea care s'ar aduce stărei sacerdotale.

„2. Sinodele diferitelor biserici ortodoxe sunt în drept ca, după propunerea Episcopului respectiv să permită preoților și diaconilor văduvi prin moartea soțiilor lor, cari au case, contractarea căsătoriei a doua.

„3. Măsura aceasta se socotește canonică și valabilă până la convocarea unui sinod al tuturor bisericilor ortodoxe, singurul în drept a investi această hotărâre cu autoritate universală“.

Interesante și curioase hotărâri! Și suntem

și noi curioși, cari vor fi urmările acestor îndrumări „panortodoxe“ pentru regimul singuraticelor biserici „autocefale“.

Revistă bisericească.

Pe ziua de 25 Iulie c. s'a convocat la Blaj o conferință a episcopatului nostru, la care — în vederea chestiunilor deosebit de importante dela ordinea zilei — vor participa și reprezentanții capitelor catedrale precum și alți membri ai clerului nostru cari au fost invitați special.

În 23 Iulie c. se va ținea tot la Blaj, *ședința anuală ordinară a Comisiunii catehetice mitropolitane*, a cărei activitate a dat și până acum cele mai bune rezultate în ce privește mersul învățământului nostru religios de toate gradele. Inspecțiile făcute anul acesta după un plan anunit în întreaga provincie mitropolitană vor aduce acum noi elemente de orientare asupra măsurilor, cari se impun pentru ridicarea acestui învățământ la înălțimea unde i-se cade să stea.

Reuniunea eparhială de misiuni din Lugoj anunță mai nou *misiuni populare* la Negoiu pe zilele 2—4 August și la Meria pe zilele de 5—7 ale aceleiași luni.

În zilele de 11—12 Iulie c. se aranjează din partea Consistoriului sibian *serbări comemorative pentru mitropolitul Șaguna*, dela moartea căruia s'au împlinit de curând 50 de ani. Ele se vor ținea în Sibiu și Reșinari, și cum Șaguna a fost un marcat membru al partidului național, comitetul central al acestuia plănuește cu acest prilej o manifestație politică mai însemnată. Majestățile Lor Regele și Regina, cari se vor afla atunci la Sibiu pentru jubileul de 50 an al Școlii speciale de cavalerie, vor lua și ele parte la aceste serbări, prinse poate prea mult în cadrele strâmte ale unei confesiuni.

La Arad s'au ținut de curând *frumoase serbări*, în cinstea seminarului teologic de acolo, care la 24 Iunie a împlinit 100 ani dela înființarea lui sub numele de „Institut teologic“. Au participat la ele și reprezentanți ai ministerului cultelor și a celui de instrucțiune publică.

cât prin o singulară favoare alui Dumnezeu dela care este „toată darea cea bună și tot darul desăvârșit“ (Iac. 1, 17). Cătră Dumnezeu, în mâinile căruia sunt „inimile guvernatorilor“, ne ridicăm deci rugăciunea invitând și întreg neamul creștin să o facă tot mai cu foc și mai unanim, pentru ca Domnul să dea tuturor gânduri de pace, iar nu de războire, și împreună cu gândul, propusul de-a o realiza și puterea de-a o împlini.

Astfel vom vedea împlinindu-se spre binele tuturor oseece maica biserica cere pentru lumea întreagă, prin rugăciunea pe care o pune în sfânta liturghie pe buzele ministrilor săi: „Dă, Doamne, rugămu-ne ție, ca cursul lumii să ni-se îndrepte cu pace prin rânduiala ta, iar biserica ta să se bucure în devoțiunea sa liniștită“.

Reînviind expresiunea acestor dorințe și sentimente de atâtea ori manifestate, îți dăm, Domnule Cardinal, din toată inima Binecuvântarea Apostolică.

Dat în Vatican la 24 Iunie 1923.

PAPA PIUS XI.

Cereți pretutindenea „UNIREA“.

Dela *congresul bisericesc ortodox din Chișinău* (Basarabia), despre care s'a mai făcut vorbă în aceste coloane, se anunță acum o hotărâre curioasă, în sensul căreia Congresul s'a declarat instituție cu totul autonomă și independentă, așa că decisiunile lui nu mai au nevoie de a fi întărite din partea Arhiepiscopului eparhial; ele intră în vigoare deodată cu semnarea lor din partea congresului. Nici chiar sf. Sinod nu se poate amesteca.

Conflictul armat dintre Turcia și Grecia care nu dă Dzeu să mai aibă un capăt, a provocat un conflict mai puțin armat, dar totuși destul de serios, între patriarhia din Constantinopol și între propriii ei fii sufletești, Grecii de acolo, cari vor să provoace cu tot prețul *demiterea patriarhului Meletie*. Nu de mult aceștia în frunte cu un anumit Damianides, au invadat palatul patriarhal, trebuind să fie scoși de acolo cu ajutorul poliției otomane. La rândul său, patriarhul i-a excomunicat și acum „delicvenții“ i-au intentat din cauza aceasta proces de calomnie, așa că „domnul Meletios“ va trebui să apară în curând în fața instanțelor civile turcești. Poate pentru a scăpa de acest bucluc, ori măcar pentru a-l temporiza, patriarhul a părăsit de curând Constantinopolul, stabilindu-se în mod provizor pe muntele Athos.

În intervalul dela 21—28 Iulie c. se va ține la Stockholm *congresul mondial al baptiștilor*, la care vor lua parte peste 500 delegați din toată lumea. Congresul se va ocupa între altele și de asigurarea păcii internaționale. La ordinea zilei mai sunt chestiuni de căsătorie și divorț, reglementarea cultului, atitudinea baptiștilor față de guverne ș. a. Interesant să se știe, că numărul baptiștilor se cifrează la 10 milioane, dintre cari 7 milioane sunt americani.

Știri mărunte.

Personale. P. V. Ordinariat arhidiecezan a numit pe pâr. *Vasile Podobă* de paroh și protopop la Hususău, pe pâr. *Ioan Gligor* de paroh la Alecuș, iar pe pâr. *Bog. Iotoian*, adm. par. la Chișfalău.

Universitatea populară „N. Iorga“. Așa se vor numi de aici încolo obișnuitele cursuri de vară dela Vălenii de munte trecute mai nou sub egida „Ligii Culturale“. Un prospect amănunțit lămurește mai nou asupra conferențelor și prelegerilor cari se vor ține anul acesta (între 15 Iulie și 15 August), arătând și înlesniriile ce s'au asigurat vizitatorilor acestor cursuri (75% reducere pe C. F. R., chirie și alimentație în condițiuni favorabile, căminuri pentru studenți și studente, ș. a.). Pentru vizitatorii aparținând minorităților și cari nu posedă de-ajuns limba română se vor ținea cursuri speciale.

Locale. Măine, Dumineca a șasa după Rusalii, va predica în catedrală pâr. *Alexiu Pop*, șef-contabilul administrației centrale capitulare, iar Joi, sărbătoarea sfinților Petru și Pavel, pâr. *Gregoriu Pădurean*, profesor secundar.

— *Serbările jubilarie ale școlii noastre de meserii* s'au desfășurat Dumineca trecută cu fastul cerut de importanța acestei aniversări. La liturghia solemnă din catedrală, servită în amintirea „intemeietorilor, profesorilor și elevilor repausați“, a vorbit cu multă inimă prof. Dr. I. Coltor, el însuși fiu de meseriaș. A urmat examenul public, la care a participat un mare număr de meseriași și intelectuali, cari nu joiau să admire de ajuns frumoasa expoziție a tinerilor ucenici. După masă, s'a dat apoi, în prezența Mitropolitului Inșuși, un reușit festival, cu puncte de cor, declamări ș. a. care a scos la iveală frumoasele aptitudini culturale ale viitoarei noastre clase de mijloc.

— *Un mare match de fotbal* va avea loc mâine, la orele 16, pe arena sportivă, între Clubul sportiv din Blaj și între Clubul sportiv Solvay al meserieșilor din Murăș-Uioara. Prețul de intrare 3—10 Lei.

— Joi, în 12 Iulie c. la orele 4 p. m. se va aranja din partea soc. meserieșilor o *petrecere de vară* în grădina din Veza.

„**Liga drepturilor omului**“. Așa se numește o ligă înființată de curând la București (str. Sărindar 9), având în frunte intelectuali cu greutate din toate partidele, menită să introneze și la noi în țară respectul cuvenit față de „drepturile omului“, proclamate și în Franța la 12 August 1789 și cari la noi cu deosebire acum după războiu încep să nu mai fie considerate. „Viața omenească nu mai are preț; suveranitatea legii nu mai există; convingerile, credințele... sunt strivite în picioare“, spune apelul acestei „Ligi“ și are multă dreptate. Se impune deci, ca acțiunea ei salvatoare să fie sprijinită din partea tuturor oamenilor de bine ai țării.

De-ale Asociațiunii. Secțiile științifice-literare vor ține anul acesta ședința plenară în zilele de 13 și 14 Iulie c. la Sibiu, având următoarea ordine de zi: 1. Deschiderea ședinței plenare. 2. Raportul secretarului literar. 3. Stabilirea ordinii de zi. 4. Ședințele singuraticelor secțiuni. 5. Eventuale propuneri.

— **Despărțământul Turda** al Asociației, condus de d. Petre Suci, directorul liceului de acolo, aranjează azi, cu prilejul adunării sale generale din acest an, o serie de frumoase *serbări culturale la Ghriș*. O expoziție de cusături și țesături, precum și una de copii, va arăta bogăția satelor din jur, iar o întrecere de jocuri românești și o producțiune teatrală vor trezi și cultiva simțul artistic al acelor.

Noi premii culturale. Cu prilejul unei ședințe recente a Societății scriitorilor români s'au anunțat următoarele premii culturale: d. Al. Mavrodi, directorul ziarului „Viitorul“ oferă societății un premiu de 20,000 Lei pentru un roman; d. C. Sfetea, directorul editurii „Cartea Românească“, oferă alți 20,000 Lei pentru o „Românie pitorească“, iar d. Valjean, directorul teatrului național a anunțat instituirea unui nou premiu pentru autorii dramatice.

Turneul corului Hubic. Corul profesorului Hubic dela Beiuș, care la serbările noastre de 3/15 Maiu ne-a făcut o seară atât de plăcută, întreprinde la mijlocul acestei luni un turneu în părțile nord-vestice ale țării. În 10 Iulie va concerta la Sighetul-Marmației, la 12 în Satu-mare, la 13 în Baia-mare, iar pe ziua de 15 Iulie la Gherla. Pretutindeni e așteptat cu mult interes.

Aviz. Ni-se cere publicarea următoarelor șire: „Subsemnatul am onoare a aduce la cunoștința On. public că mi-am mutat cancelaria advocațională la Reghinul săsesc în casele proprii din strada nouă. Dr. Ioan Harșia, avocat“.

Telefonul „Unirii“

S. București. Nu insistăm deocamdată asupra „Păcatelor mitropolitului Miron Cristea“, fiindcă se insistă asupra lor de ajuns în foile din capitală. Așteptăm însă și noi să se facă lumină în cauză și când se va face, vom mai avea poate și noi de spus un cuvânt.

„**Infrățirea**“, Cluj. Bucuria Dv. pentru glasul „cucernicului“ protopop dela Izvin, în care credeți a putea descoperi „porunca trecutului“ este tot atât de puțin legitimă, pe cât de neintemeiată Vă este supărarea pentru atitudinea noastră în chestia școlii confesionale. Analizând, cu obiectivitatea cuvenită, temeiurile de stâncă ale acestei atitudini și cumpănind, de altă parte, greutatea morală a „cucernicului“ Dv. protopop, nimeni, om cu bun simț, nu poate să aibă în aceste materii o părere diferită de a noastră. Și tare ne este credința, că „mai de grabă, sau mai târziu“, vorba Dv., o să ajungem singuri la încheierile noastre. Iar cât privește chestiunea, că „statul are destule mijloace pentru a face să fie respectate ordinea și legalitatea“, Vă răspundem, cu o mică parafrază, că populația acestei țări încă va trebui să găsească mijloacele necesare pentru a face ca Statul să respecte ordinea și legalitatea. Si-apoi am mai vrea să știm, dacă pe I. Preasfințitul Sibiului, care

în privința școlii confesionale se găsește în aceeași tabără cu noi, încă îl socotim de dușman al intereselor țării. — Vorba aceea: Aud?! Este?!

Dr. P. Aind. Demersul Dv. energic dela consiliul administrativ județan, pentru care Vă felicităm din inimă, este un laudabil ecou la îndemnurile dlui Dr. Zaharie German. De fapt, a sosit timpul, ca intelectuali noștri mireni să sprijinească biserica pe toate terenurile în lupta ei de apărare contra uneltirilor ascunse și a atacurilor fățișe pornite împotriva chiar a ființei ei. Unindu-ne forțele, e sigur, că vom ieși biruitori din lupta aceasta, pentrucă „mult pot cei buni împreună“.

Dr. C. Nășăud. Cele trimise au fost plasate la locul de destinație. — Comisiunea catehetică s'a convocat pe 23 Iulie, pentruca deoparte să premerge conferința episcopiești, iar de altă parte să avem răgazul cuvenit pentru studierea rapoartelor catehetice.

Of. par. Cenadului mare și C. Lăslăul român. Nu mai aveți decât restanța de 10 Lei, provenită din urcarea abonamentului.

H. Satu Mare. Adresa am schimbat-o. Până la sfârșitul anului aveți restanță de 50 Lei.

Casina Elisabetopol. Pe anul acesta mai este restanță de 19 Lei.

Dr. G. Sibiu. Am expediat toți numerii la adresele trimise.

G. P. Lugoj. Mai aveți o restanță de 20 Lei.

Abonamentul nostru.

Încă din Aprilie ni-s'au urcat cheltuelile de imprimare cu 20%, iar acum ni-se cer alte 15%, așa că până acum avem o urcare de 35% și bun e Domnul dacă la toamnă nu ni-se va pune în vedere o nouă urcare.

În fața acestei situații ne vedem și noi siliți să urcăm abonamentul, începând cu 1 Iulie curent, cu suma de 20 Lei pe an, fixând pentru viitor următoarele condiții de abonament:

Pe un an 90 Lei.

Pe 6 luni 45 Lei.

Pe 3 luni 24 Lei.

Rugăm deci pe toți aceia, cari ne-au plătit abonamentul pe anul întreg să nu uite, că până la finele anului ne mai dătoresc cu suma de 10 Lei.

Alte gazete și-au redus formatul, ori au început să apară mai rar. Noi am preferit să urcăm abonamentul cu o sumă minimală și absolut necesară, ieșind tot în condițiile de până acum și ne place să credem că cititorii noștri vor aproba și si hotărârea aceasta.

Red. și Adm. „Unirea“.

Cum ne curățim sângele și ne întărim trupul

Broșura interesantă și instructivă, care nu trebuie să lipsească din nici o casă, cereți-o gratuit contra 1 leu în mărci postale pentru porto Adresați Farmacia VOREL din Piatra-N

Transpirația Mâinilor

Mirosul Picioarelor, etc.

dispare întrebuițând lichidul S. A. S. De vânzare la Farmacii și Drogerii sau contra mandat postal de lei 20, vi-se trimite de către Farmacia

VOREL, Piatra-N.

„Unirea“

nu-i iertat să lipsească de pe masa nimănui.

Abonamente se pot face oricând!

„Târnava — Fabrică de piele — Blaj“

CONVOCARE.

Subsemnații fondatori ai s. a. p. a. „Târnava fabrică de piele Blaj“ invităm prin această toți dñii acționari la

Adunarea de constituire

care se va ține în 15 Iulie a. c. în sala festivă a Casinei Meserieșilor din Blaj, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării. Alegerea biroului ad hoc.
2. Hotărâre cu privire la iscălire și plătitirea capitalului fondant.
3. Aducerea statutelor și stabilirea raportului față de fondatori
4. Hotărâre cu privire la înființarea societății
5. Alegerea comitetului de cenzori și numirea consiliului de administrație de către fondatori.
6. Hotărâre cu privire la plătirile făcute fondatorilor către acționari.
7. Eventuale propuneri.
8. Inchiderea adunării.

Blaj, la 28 Iulie 1923.

ss. Traian German, director de liceu, ss. D. Zaharie Boila, avocat, ss. Dumitru Iclozan, conducătorul fabricii de piele, ss. Ion Hentea, silvicultor, ss. Eugen Nicola, fabricant, ss. Traian Novac, comerciant, ss. Dr. Eugen Solomon, ss. Vasile Suci, prefectul Tipografiei sem. ss. Simeon Gizdavu, profesor, ss. Nicola Barna, pantofar, ss. Adrian Nyerges, comerciant, ss. Ioan Blaga, comerciant. (1-1. 0)

Fabricăm Cazane de fier rachi

căldări de spălat, văpsit
□ și de tăbăcărie □

În condițiunile cele mai favorabile:

FRAȚII PAULIN

Fabrică de articole de aramă în AIUD.

Se priținește: Inzestrarea, aranjarea și repararea fabricelor de spirt și de chimicale

Stropitoare de vii și părți constructivoare de metoda

„Austriac și Wermoral“.

(16) 39-52

Durerea de cap Migrena, Nevralgii

Dureri reumatice etc. vindecă și liniștesc la moment tabletele KALMA, pachetul lei 4, la drogerii și farmacii. Se trimet contra mandat de lei 40 franco 10 pachete Kalma. Adresați:

FARMACIA VOREL, Piatra-N

Citiți și răspândiți:

□ „UNIREA!“ □

SECRETUL FRUMUȘETII

Dacă doriți să fiți tânără, frumoasă și admirată întrebuițați numai CREMA PUDRA, SAPUNUL ADELINA, iar persoanele cari nu pot suferi cremele, să întrebuițeze FAINA DE MIGDALE VOREL cunoscutul preparat de toaletă. — Le găsiți la drog, farm. și magazine de galanterii. Contra mandat postal de Lei 57 se trimite întreg asortimentul. — Dep. FARMACIA VOREL PIATRA-N.

(36) 6-13.